СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVIII. Ч. 295. Джерзі Сіті, Н. Дж., четвер, 19-го грудня 1940. No. 295. Jersey City, N. J., Thursday, December 19, 1940. VOL. XLVIII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ГОЛОВА К.П.О. ВИНУЄ ПРОМИСЛ

ВАШИНГТОН. — Новий голова Конґресу Промислової Орґанізації, Филип Морей, за згодою шістьох заступників опублікував прилюдну заяву, в якій винує американський промисл за те, що в кампанії зброєння нема таких успіхів, які були пляновані на початку. Нема що винувати за те робітників і перебільшувати деякі страйки чи робітничі виступи, говорив Морей. Уряд дав замовлення лиш одній третині існуючих фабрик замовлення, вибираючі найбільші. Решта не має жадних замовлень. Тисячі промислових заведень працює нині на старий лад, не поспішаючи, бо не має зомовлень. Колиб використати ті фабрики і ті варстати праці можнаб було плян зброєння скоро посунути вперед. При тім скористалиб також ті робітники, що далі є без роботи. Морей разом зо своїми співробітниками виробляє точний плян на основі якого можна буде значно приспішити виріб зброї.

СУПЕРЕЧКА, ЯК ВИСТАВЛЯТИ ПРАПОРИ.

НЮ ЙОРК. — Між міським радним Квіном і посадником Ля Ґвардією виринула суперечка як виставляти прапори. Квин говорив, що американський прапор повинен стояти по правій стороні від чужого прапора, а також повинен стояти трошки вище від чужого прапора. А міські власти, з нагоди побуту канадійських гостей в Ню Йорку, виставили британсько-канадійський прапор у той спосіб, що він був по правім боці від американського прапору. Квин говорив, що внаслідок того вивішення фактично цілий день маґістрат радив під британським прапором. Квінові остаточно признано рацію з тим, що на маґістраті було вивішено аж чотири ріжних прапорів і тяжко було зорієнтуватися котра права сторона, а котра ліва?

КАЖУТЬ НІМЕЦЬКІЙ КНЯГИНІ ЗАБИРАТИСЬ.

ВАШИНҐТОН. — Американські власти відмовили німецькій княгині Степанії і т. д. і т. д. — Шілінгсфурст, дозволу на довший побут в Америці, мотивуючи тим, що вона є переконана нацистка і готова робити в Америці те, що приказують нацисти, себто шкодити Америці. Коли агенти шукали за нею, щоб ствердити про причини її побуту в Америці, остаточно знайшли її, як вона нараджувалась з німецьким консулем в Сан Франціско, Відеманом. Княгиня здобула перед війною розголос тим, що скаржила до суду покійного вже англійського лорда Ротермера за відшкодування, за її сповидні дипльоматичні старання, щоб його всадовити на мадярський престол.

ХОЧУТЬ СУДОМ УСУНУТИ УЧИТЕЛІВ.

НЮ ЙОРК. — Ґрупа податковців подала домагання до суду, щоб усунути з Бруклинського каледжу шістьох професорів, яким доказано комунізм. Бо податковці удержують своїми грішми каледж і вони не хочуть, щоб за їх гроші хтось в Америці ширив підривні ідеї.

ЛЕНДОН ПРО НАПАД НА АНГЛІЮ.

КЕНЗЕС СИТІ. — Давніший републиканський кандидат на президента, Лендон, заявив, що він, перебуваючи в Вашинґтоні, довідався з достовірного джерела, що в половині лютого німці таки готуються до генерального наступу на Англію.

КНЯЗЬ ВИНДЗОР ХОТІВ БИ БУТИ АМБАСАДОРОМ.

МАЯМІ. — Князь Виндзор, запитаний, чи він прийде на місце померлого амбасадора Лотієна до Вашинґтону, відповів, що колиб його уряд запропонував йому це, то він приняв би ту посаду.

ЗА ВОЄННИЙ ВИШКІЛ ДЛЯ ЖІНОК.

НЮ ЙОРК. — Бюро публичної опінії д-ра Ґелопа опублікувало, що розшуки над питанням, чи треба американським жінкам в віці від 21 до 35 давати воєнний вишкіл, дали такий вислід: 48 було за вишкіл, 52 проти. Але замітне те, що зпоміж жінок більшість заявилася за те, щоб таки вишкіл дати. Вони голосували — на сто 54 за вишкіл, 46 проти. Найбільше заявлялись за вишкіл ті жінки, що були в віці між 21 і 35.

ВЕЛИКИЙ АПАРАТ ЛУЧІВ „ІКС".

СКЕНЕКТАДІ. — Тут побудовано величезний апарат лучів Рентґена, що є більший два рази від дотепер найбільшого на світі. При помочи того апарату можна буде пересвітлювати штаби на шість цалів грубі і провірювати, чи в середині вони не мають дупла, або зарисів. Його використовувати-муть в виробі літаків і зброї.

РУЗВЕЛТ Є ЗА ПОЗИЧКУ ЗБРОЇ АНГЛІЇ

Президент Рузвелт заявив, що він обдумує плян, на основі якого американський уряд виробляв би зброю та амуніцію і позичав її Англії, або давав на сплати. Ту зброю — літаки, повзи, гармати, кораблі і т. д. —Англія діставалаб від Америки в достаточній скількости і обіцялаб її колись по війні повернути. Колиж би та зброя була в війні знищена, то Англія виробилаб таку саму скількість власних моделів літаків, повзів і т. п. Другий плян такий, що Англія діставалаб всяку зброю в достаточній скількости, а платилаб за неї поволи, по закінченні війни.

Бо гроші самі собою не помагають війні, говорив президент. Це продукти, які можна дістати за гроші, рішають. Президент далі говорив, що Англія є важна для Америки тим, що вона є першою американською оборонною лінією. Тому зброя висилана до Англії зробить для Америки більшу користь, ніж би вона була в дома. Це є найголовнішою причиною, чому Америка повинна всіма способами помагати Англії. Щойно попри власні американські цілі треба помагати Англії і тому, бо вона увільнить Европу від деспотизму та приверне там демократію, говорив Рузвелт.

Цей плян президента відноситься тільки до будучих замовлень Англії. Бо всі ті замовлення, які Англія поробила дотепер в американських фабриках, будуть вповні готівкою заплачені. Президент також говорив, що він не бачить користи в тім, коли теперішню заяву про частинно надзвичайні часи в Америці він замінить на заяву, що Америка знаходиться в цілковито наглячих часах. В той спосіб виріб зброї не буде приспішений, говорив президент зібраним журналістам, які зійшлись на пресову конференцію в надзвичайно великім числі, сподіючись якоїсь надзвичайної заяви.

ЗБІЛЬШЕННЯ КОНТРТОРПЕДОВЦІВ

Департамент воєнної фльоти поробив контракти на 40 додаткових контрторпедовців. Разом Америка матиме 365 контрторпедовців. Кожний з них коштує пересічно по шість і пів міліона долярів. Ті контрторпедовці будуть найновіщої конструкції і будуть пристосблені головно до боротьби з субмаринами.

РОЗВІЮВАННЯ МРЯКИ

НЮ ЙОРК. — На Колюмбійськім університеті виголосив доклад професор Свер Петерсен про штучне усування мряки над летунськими майданами. Є багато способів, щоб це зробити, але з них два найпрактичніші: при помочи штучного огрівання майдану і при помочи розсівання хемікалій в повітрі. Мряка твориться тоді, коли на земну площу натрапить струя теплішого повітря. Коли огріти площу то мряка зникає. Можна усувати мряку також через розсипання з літака відповідного хемічного порошку. Мряка є найголовнішою причиною летунських випадків.

ГІТЛЄР ВИМАГАЄ ЗВІЛЬНЕННЯ ЛЯВАЛЯ

ВІШІ. — Отто Абец, висланник Гітлера до французького уряду в Віші, відбув з Петеном конференцію, а потім ще іншу конференцію з Петеном і Лявальом, бувшим віцепрезидентом премієра.

З цього, що Петен говорив з Абецом у приявности Ляваля, роблять висновок, що Абец зажадав в імени Гітлера морального виправдання Ляваля.

На чому одначе скінчилася ця конференція, покищо не було подано до публичного відома. В швайцарських ґазетах появилися вістки, що маршал Петен не уступив зо свого становища та що Ляваль ще далі під арештом.

У Берліні появилися вістки, що Німечина зажадала привернення Ляваля на його становище та що Німеччина не дозволить на якунебудь зміну в взаїмновідносинах між Німеччиною й французьким урядом у Віші.

БІВЕРБРУК ЗАПОВІДАЄ НІМЕЦЬКИЙ НАЇЗД З ВЕСНОЮ

ЛОНДОН. — У своїй радіовій промові Лорд Біверзбрук, міністер летничої продукції, заявив, що Англія вже вирвала Німеччині перемогу в повітрі в денній боротьбі. Одначе він остерігав британську публику, що Гітлер плянує наїзд Англії перед весною та що він буде пробувати захопити її всіми військовими засобами: літаками, підводними човнами й далековіддальною артилерією.

Лорд Бівербрук подав вперше до відома, що Англія вживає вже літаків нової системи, незвичайно скорих і справних. Він заявив, що вони багато кращі від попередніх та що їх будова є державний секрет.

Він хвалив допомогу Зчуненних Держав у доставі літаків і висказував надію, що Америка зможе колись давати Англії по 3,000 літаків кожного місяця.

ЗАХОРОНА? — Британські війська в Палестині, заховані за колючим кактусом. Добрий сховок, але якби так прийшлося сісти?

ГІТЛЄР НА ДОПОМОГУ МУСОЛІНІЮВІ

50,000 НІМЕЦЬКИХ ВІЙСЬК В ІТАЛІЇ.

БІЛГОРОД (Югославія). — Як тут довідалися, німецькі війська вже прибули до Італії на скріплення кампанії в Альбанії й Африці.

За цими донесеннями, в італійських портах Барі й Неаполь є тепер уже 50,000 націстичних вояків. Їх число з кожним днем збільшається.

Куди ці війська призначені, видно з того, що Барі був досі звичайним портом для виїзду військ на війну до Альбанії, а Неаполь для виїзду італійських військ на війну в Африці.

Ці вістки потвердили навіть італійські жовнірі, котрі, відступаючи перед грецькими військами в Альбанії, перейшли югославянську границю; вони казали, що вони вже бачили в Італії жовнірів у німецьких уніформах.

Рівночасно з військами прибули до Італії з Німеччини велика маса воєнного матеріялу.

АНГЛІЙЦІ ДАЛІ НАСТУПАЮТЬ В АФРИЦІ.

КАЇРО (Еґипет). — Команда британських військ в Африці повідомила про заняття дальших італійських граничних фортів в італійській кольонії в Африці, Лібії, а саме: Мусаїд, Сіді Омар і Шеферзен.

Як видно з донесення, британські війська стараються занятти важну італійську базу Бардію. За донесеннями бюра Ройтера, довкола того міста тепер ведеться головна баталія.

Загально сподівалися, що з викиненням італійців з Еґипту британська кампанія ослабне, тимчасом вона набрала тим більшого розмаху.

ГРЕКИ ДАЛІ ПОСУВАЮТЬСЯ В АЛЬБАНІЇ.

АТЕНИ (Греція). — Грецький урятовий комунікат говорить, що грецькі війська далі посуваються по трудному терені, вкритому ледяними горами. Лід і сніги значно здержують наступ війська. Кампанія тепер вимагає просто чуда людського висилку.

Комунікат каже, що грецькі війська далі вибивають італійські з утверджених позицій. У деяких випадках наступ іде так скоро, що військові кухні з теплою поживою не можуть за ними наспіти.

АНҐЛІЙЦІ БОМБАРДУЮТЬ МАНГАЙМ.

ЛОНДОН. — Англійські летуни бомбардували в понеділок важний німецький промисловий і комунікаційний осередок Мангайм, що лежить у західньо-південній Німеччині при зливі рік Рену й Некару.

Британські летуни налітали на Мангайм три рази.

Вони бомбардували теж французький порт Бордо, базу німецьких підводних човнів, та інші порти здовж Англійського Каналу, що їх Німеччина вживає за базу для наїзду на Англію.

АНГЛІЯ ПОМАГАЄ КОЛЬОНІЯМ АЛІЯНТІВ.

ЛОНДОН. — Лорд Лойд, кольоніяльний секретар, заявив у британськім парляменті, що британський уряд дає „безпосередну й дефенитивну" допомогу французьким і бельгійським кольоніям.

Британський уряд зробив економічні умови з бельгійським Конгом і з французькими кольоніями в Африці, що стоять за „вільний французький уряд" генерала Шарлса де Голя. Допомога складається з торговлі й безпосередних субсидій.

ЧУТКА ОБДУРИЛА ІТАЛІЙЦІВ.

РИМ.—У місті появилася чутка, що італійським військам в Африці вдалося здержати британський наступ та добитися поважних перемог. Чутки підняли вгору італійські надії й заставили населення виждати ґазет і радіових звідомлень. Коли потім появилися ґазети з вістками, що восьмий день битви є так само завзятий, як попередні, серед населення наступило поважне розчарування.

Уряд опісля виступив з осторогою до населення, щоби не вірило чуткам, так некорисним, як і корисним.

ГАЛИФАКС ДЯКУЄ ГРЕКАМ.

ЛОНДОН. — Британський міністер заграничних справ, вайкавнт Галифакс заявив тут на бенкеті Англійсько-грецької Ліґи, що грецька кампанія в Альбанії дала Англії значну допомогу; вона дозволила Британії повести сильнішу кампанію в Африці.

Він обіцював іменем британського уряду дальшу допомогу Греції.

БРИТАНІЯ ПРИЗНАЄ ВТРАТИ.

ЛОНДОН. — Адміралїція подала звідомлення з утрат британського торговельного мореплавства, з котрого виходило би, що за два тижні перед 12. грудня Англія втратила торговельних кораблів на загальну суму 182,000 тон. В останньому тижні Англії затоплено 23 кораблі.

В Англії зростає домагання, щоби британські летуни й кораблі нищили націстичні бази для відбудови човнів.

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення мае бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати свое оголошення.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодинока число три центи.		Three cents a copy	
На рік	$6.00	One year	$6.00
На пів року	$3.25	Six months	$3.25
На три місяці	$1.75	Three months	$1.75
Число з пятниці (з анґлійською частиною):		Friday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.00	One year	$2.00
На пів року	$1.25	Six months	$1.25
В Джерзі Сити і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$9.00	One year	$9.00
На пів року	$4.75	Six months	$4.75
На три місяці	$2.50	Three months	$2.50

За оголошення редакція не відповідае.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

АМЕРИКА Й АНҐЛІЯ

Від кількох днів товчеться в публичній дискусії в Злучених Державах питання дальшої допомоги Британській Імперії. Говорять про це питання всі визначні політики. Дискутують над ним банкирі, промисловці й провідники робітничих юній. Повні дискусії ґазети й радіові авдиції.

Тепер новий товчок цій дискусії дала заява британського міністерства скарбу, що британський уряд не буде вже довго могти давати в Злучених Державах замовлення на воєнні достави на таких умовинах, на яких він давав досі. Як звісно, досі британський уряд був обовязаним американським законом торгувати за готівку й возити вироблені товари своїми кораблями. Іншими словами, британський уряд повідомив американський, що він далі за готівку торгувати не може, себто що він мусить повести торговлю за борги, на кредит.

Британська заява дістала ще драматичну закраску через те, що саме на тепер припадає речинець заплати рати й процентів на воєнні довги, що їх британський уряд затягнув ще в першій світовій війні. Міг би хтось подумати, що супроти британської заяви та ще в таку хвилю, американці негайно скористають з анґлійської заяви, щоби домагатися своїх старих довгів та що вони зовсім певно відкинуть нову британську пропозицію торгувати на кредит. Та сталося зовсім що інше: в Америці просто ніхто старих довгів від Анґлії не домагається. Уряд, котрий обовязаний державні довги стягати, за старі довги не говорить. Він журиться лише одним: як помогти Британії в новій ситуації.

Це становище є випливом загально нині в Злучених Державах поширеного переконання, що інтерес Злучених Держав є тісно звязаний з інтересами Британської Імперії. Як президент Рузвелт підчеркнув у своїй розмові з ґазетярами по повороті зо свого кружання по Карібському морю, справа відношення Америки до Анґлії не лежить навіть в спільних інтересах демократій. Справа не лише в тому, що на випадок перемоги тоталітарної Німеччини над демократичною Анґлією й демократія в Злучених Державах буде ослаблена. Справа просто в державному інтересі: іншими словами, якби перестала існувати Британська Імперія, то Злученим Державам у такому світі було би дуже важко жити.

Так розуміють американські державні керманичі американські державні інтереси й в тому розумінні їх певно піддержує загальна американська опінія. Це є вихідною точкою для дальшої допомоги Злучених Держав для Британської Імперії. Яка буде ця допомога, нині ще не відомо, але що вона буде скора й поважна, виходить ясно з основного наставлення американського уряду й народу до світової політики.

ВІСТИ З УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ

Архієпископ Іларіон у Люблині.

Дня 14. листопаду до єдиної, залишеної поляками, старовинної православної церкви св. Спаса в Люблині почали масами надходити люди. Крім місцевих православних, на церковному подвірі можна було бачити численні ґрупи українців греко-католиків, що масово прийшли заманіфестувати свою національну єдність із православними. Браму церкви, прибрану ґірляндами зелені й українськими національними прапорцями, прикрашував великий транспарент із написом словянськими буквами: „Гряди во Імя Господне". Побіч брами стояв напоготові церковний та інтеліґентський, недавно переорґанізований хор із своїм диригентом П. Лобачевським, церковний клир, представники Церковної Ради, Братства парохіяни. День випав гарний, настрій зібраних був святочно - піднесений. Перед 11-тою годиною приїхав автом у товаристві голови люблинської Церковної Ради Д. Ковпаненка, член холмської консисторії о. протоєрей Малюжинський, а рівно в 11-тій год. приїхало авто з архієпископом. Загриміло „Іспола". На порозі брами зустрів владику хлібомсіллю від парохіян церковний староста С. Курянюк, а на церковному подвірі братчик М. Гуща, в товаристві двох братчиць, підніс гостеві від люблинського Церковного Братства копію чудотворного образу люблинської Божої Матері. Під спів хору владика увійшов до церкви. Тут зустрів його коротким словом недавній її настоятель, тепер переведений до іншої парохії, о. Дм. Дуцик. Вітаючи архієпископа о. Д.- Дуцик пригадав йому, що владика вступає в історичну, побудовану старим люблинським Братством святиню, посвячену 300 літ тому великим українським архипастирем, митрополитом Петром Могилою. Владиці піднесли нову, придбану заходами Церковної Ради українську євангелію, оздоблену на верхній обгортці українським гербом.

Наприкінці молебні архієпископ Іларіон виголосив гарне слово. Українська церква — говорив архипастир, — є церквою первозванною, апостольською. Божа благодать від апостола Андрія вперше засяла на Київських горах над Дніпром, звідки вже почала поширюватися на інші словянські землі. Були тяжкі моменти в історії Української Церкви. Український нарід тісно стояв при ній і доніс її до нас у її первісній чистоті. Владика закликав інтеліґенцію зосередкуватися довкола Церкви й українського архипастиря як коло національної твердині. Урочистим, повним релігійного надхнення був момент відспівання „Боже Великий", підчас якої владика стояв із молитовно піднесеними руками перед престолом. Із церкви архієпископ Іларіон благословив народ. В год. 1-шій владика відвідав люблинську українську школу. Там вже чекали на нього учні, учительський персонал, представники батьківського комітету і Церковної Ради та хор св. Спаса. Під спів „Іспола" архієпископ увійшов до удекорованої салі, де його привітав директор школи І. Стадницький. По відспіванні дітьми кількох пісень, маленька учениця школи Винниченківна прегарно сказала владиці кілька слів дитячого привітання. Владика звернувся з теплими словами до учителів і учнів. Цих останніх закликав любити школу й слухати своїх батьків. Зі школи архієпископ відїхав до заготовлених йому кімнат у готелю „Европа". В 2-гій годині владика завітав до домівки Українського Допомогового Комітету, де для завербування культурних сил до праці зібралися привітати його представники ріжних українських орґанізацій і громадянства. Серед радісного оточення провели владику до гарно удекорованої килимами салі, де чекали прикрашені квітами столи. В атмосфері теплої сердечности владика перевів серед зібраних у Комітеті гостей кілька годин. Першим промовляв провідник люблинського Укр. Допом. Комітету проф. Н. Кибалюк. Своїм гарно сконструованим словом, він підніс урочистість хвилини. Другим сказав слово голова Експозитури Українського центрального комітету в Люблині дир. В. Тимцюрак. У своїй змістовній цікаво виголошеній промові він підкреслив історичну вагу відвідин архієпископа Іларіона, пригадавши приїзд до Люблина 300 літ тому (в 1633 р.) великого укрінського владики Петра Могили. У відповідь на привіт архієпископ Іларіон сказав просторе слово, закликуючи ще раз українську інтеліґенцію стати тісно коло свого архипастиря, щоб відродити велич і значіння Української Церкви. Владика підкреслив свою засадничу думку, висловлену підчас посвячення його в єпископи в Холмі в приязві двох архипастирів, що евангельська засада любови до ближнього є в наших умовинах любовю до свого народу. „Любити народ, — сказав владика Іларіон, — значить любити Бога". Присутній у сусідній салі хор відспівав підчас обіду низку духових концертів. По обіді, закінченим відспіванням молитви, владика перейшов до сусідньої кімнати і там сфотоґрафувався з членами хору. Було вже коло 6-тої години вечора, коли архієпископ, відпроваджуваний присутніми, відїхав до Холму. Не зважаючи на дуже короткий час свого побуту в Люблині, архієпископ Іларіон встиг порушити цілу низку дуже важних питань. У першу чергу владика доручив Церковній Раді зібрати йому матеріяли щодо церковних маєтків люблинської парохії, відібраних в часі 20-літнього панування Польщі. Серед цих відібраних поляками маєтків є дуже важні обєкти, як напр. архиєрейське подвіря з старою палатою, кілька прастарих будинків із гарними церквами, коло 80 морґів земельних ґрунтів у самому місті й т. д.

МРІЇ ОТТОНА ГАБСБУРҐА

До Америки прибуває багато політичних збіґців. З усіх кінців світа, від Тихого океану, через Азію, аж до війною збуреної Европи, втікають прості люде, бувші державні діячі, екс-міністри, премієри, президенти, королі та претенденти до тронів...

Америка принимає тих „бувших" визначних, а робить це вона з багатьох причин: з власних інтересів, з загально-гуманітарних мотивів, або просто з закохання в романтиці бувших королів, князів чи адміралів.

Зита та її діти.

До найновіших політичних збіґців треба зачислити і цілу родину Габсбурґів, яка прибула сюди на чолі з Зитою, жінкою останнього австро-угорського цісаря Карла.

Зита походить з дому Бурбонів. Має вона кількоро дітей, з яких найстарший син, Отто, що має тепер 30-тий рік, претендує на цісарський трон Австрії. Сам архикнязь — це інтеліґентна особа, що говорить кількома мовами (німецькою, французькою, анґлійською та мадярською), та є доктором політичних наук. Цей науковий ступень здобув Отто в Лювенському університеті (Бельґія) в 1934 році.

Перший виступ Оттона в Америці.

Оттон має багато приятелів серед американців, які влаштували йому публичний виступ в одній бруклинській школі, тому кілька тижнів. Відчиту його слухало коло 650 студентів та професорів, а теж велике число журналістів. Представляв зібраній публиці архикнязя Оттона відомий американський публіцист Еміль Ленґель, знаний автор книжки п. з. **„Котел кипить"** („Ди Кольдрон бойлс"), в якій змалював між іншим і терпіння українців під Польщею.

Архикнязь Отто говорив про теперішню війну та майбутні гороскопи в повоєнній Европі. Говорив гладкою анґлійською мовою, без сліду чужого акценту, бо витренований добрими професорами вимови. Тим зробив корисне та додатне враження. Будучи, як показує, спритним дипльоматом, ані словом не згадав за свої престолові амбіції, ні за бажання своєї матери Зити, що хотілаб бачити свого сина на троні нової габсбурської Австрії.

Дещо про поляків.

Згадуючи про сітку німецьких інтриґ гітлерівської Німеччини, Отто твердив, що заки Німеччина напала на Польщу, Гітлер вплутав був її в густу сітку інтриґ та змов. І так, кілька днів перед вибухом війни, Сміґли-Родз одержав у Львові тайну ноту від румунського короля, в якій цей запевняв Польщі „певну поміч", на випадок нападу зо сторони німців. Отто твердить, що ця нота зівсім певно була вислана за згодою Гітлера, щоб тільки обдурити поляків і змусити їх ставити опір. Цим і пояснюється факт, що коли Сміґли-Ридз хотів орґанізувати дальші відділи польської армії вже в Румунії, то був зараз інтернований, як рівнож були і всі польські військові.

Польсько-балканський бльок...

Визнаючи, що Німеччина й Росія є найбільшими напасниками в світі, Отто підкреслював потребу обєднання усіх менших народів у федерацію. За взір ставив скандинавські держави. За основу такої федерації, Отто вважав би Польщу та всі балканські держави. Такий бльок, на його думку, міг би успішно протиставитись Німеччині та рівнож московській аґресії. В такій спілці Отто охотно бачив би також Австрію, бо „вона все була предметом берлінських чи московських апетитів".

Реферуючи цей доклад Оттона, одна польська ґазета не щадить гірких слів на його адресу. Вона стверджує, що в новій „федерації від Адріятику по Балтик і Чорне море не повинно бути місця для трону Габсбурґів". І на піддержку своїх слів, наводить ця польська ґазета відому „історичну сльозу" Марії Тереси, яка з плачем підписувала розбір Польщі...

„Бо не за те бореться тепер демократія, щоб в самому серці старої Европи повстав наново якийсь державний дивогляд з частиною німецьких земель, кольос на глиняних ногах, з чорно-жовтим стемплем та вірлом ґерманських Габсбурґів" — кінчить ця польська ґазета...

Нас, очевидно, мало обходять Габсбурґи і справа привернення габсбурської монархії. Одначе дивуємося, як поляки можуть говорити в такий спосіб. Чи нова Польща багато різнилася від австрійського „кольоса на глиняних ногах"? Чи це саме не можна сказати дослівно й про „біло-червоний стемпель" і про того польського вірла, що претендував бути „рідним" для тих не-польських народів, що їх Польща загарбала?

Як то кажуть: кривилося трістя озерові...

Сонце є 93 міліони миль віддалене від землі, має промір, виносячий 865,000 миль і важить 330,000 разів більше як земля.

ПОЛЬСЬКЕ ВІДЗНАЧЕННЯ.

ЛОНДОН. — Польський премієр, ґен. Сікорскі, відзначив польським ордером „Віртуті Мілітарі" ґен. Флайшера, начального вожда норвезьких сил в Анґлії. Норвезьці, як кажуть, мають разом з поляками боронити певну британську побережну смугу.

ҐЕН. ГЕНРІ ВИЛСОН,
командант британських військ у Єгипті, що останніми часами добули поважні перемоги над італійськими військами.

С. ЧЕРКАСЕНКО.

ПРИГОДИ МОЛОДОГО ЛИЦАРЯ

РОМАН З КОЗАЦЬКИХ ЧАСІВ

ТОМ II.

(105)

Хмель каже, що з ними тяжка боротьба, що для того, щоб вона не скінчилася так зле, як боротьба Наливайка, Лободи та інших завзятців, треба стати одностайне. Це правда, алеж требаж комусь почати її, обеднати коло себе козацьку силу всієї України. А хто може це зробити? Тільки славне лицарство низове. Чом же воно не робить цього, а промишляє здобичництвом та визволенням якоїсь горстки нещасних невольників?

Такі думи роїлися в голові молодого лицаря, тож і не дивно, що своє обрання за курінного отамана приняв без жадного захоплення й уподоби. А коли, вже отамануючи, він придивився добре до інших та прислухався до всяких балачок тверезих і пяних, то побачив, що не його самого шарпають такі думки й сумніви.

Немов би для того, щоб показати всю слушність цих думок і сумнівів, після нового року прийшов на Січ із Варшави наказ від короля — не тільки не зменшувати, як досі домагалося, козацької сили, а навпаки — яко мога збільшити її і йти походом на Московщину на поміч королевичу Володиславові, що воюючи з Москвою, попав, як то кажуть, у нікуди.

Загмоніло, закипіло, заклекотіло на Січі.

Такі справи рішалося не самою паланкою, цебто тим урядом січовим, старшиною, а тільки загальною січовою радою. Нелегко прийшлося кошовому: він бачив, що серед самої старшини багато заслужених лицарів було проти того, щоб іти походом на Московщину, і — головне — не тому, що неохота була дражнити москалів, а якраз тому, що треба було класти голову за маґнатство, яке ще вчора чинило козакам усякі утиски, заборони й замахи на й так уже до краю обкраяні козацькі вільності. Обіцяють усе направити, надолужити всі кривди? Котрий це вже раз? Обіцянка — цяцянка, лише дурневі радість... Як трівога, то й до Бога... й т. д., й т. д. Чув це все Сагайдачний, але сам мовчав покищо, вичікував, раду не квапився скликати. Добре знав своїх братчиків: покричать - покричать, виговоряться та й заспокояться, втихомиряться й підуть за ним. А тимчасом однодумці його тихо та розумно переконають і вмовлять найзапекліших супротивців, щоб не ґвалтували ради.

В Канівському курені коїлася в малому те, що відбувалося на всій Січі у великому, цебто нуртувало, як у казані. Тільки курінний вперто мовчав, думаючи свою думу. Побратим Хмель, що був однодумцем кошового в цій справі, знав, що Жбурляй великий супротивець усякої помочі полякам і пробував не раз хитро-мудро доводити йому всю неслушність його ворожого до справи становища, але кожного разу наражався на такий буйний опір, що тільки руками розводив, дивуючись, звідки в побратима стільки лихої ненависти. Тільки й допевнився від нього обіцянки, що не баламутитиме проти наміру кошового свого куріня. Та обіцяти це було тим лекше, що ні про яку баламуту Жбурляй і не думав, знаючи наперед, що Сагайдачний все одно врешті дійде свого, хоч там що. Але й зоставатися в Січі хальки мняти, коли лицарство вирушить у той проклятий похід, молодий курінний уважав за ганьбу для себе. Ходив, як туча, навдивовижу братчикам, що любили й поважали свого старшого за його лицарську обіхідливість із ними, за його веселу вдачу й відсутність у ній найменшої пихи й чвані. Поклав собі порадитися з батьком.

Сокира теж помітив переміну в синові й трівожився, але не вважав за спосібне допитуватись. „Не дитина, а лицар, та ще й неабиякий, та ще й курінний: сам собі раду дасть", — думав старий і тільки скоса поглядав на нього при стріванні. Не вгадав цим разом батько: неабиякий лицар якраз потребував його помочі, його поради. Вигодивши годину, коли нікого з братчиків не було поблизу, він прохав батька пройтися з ним попід січовими шанцями.

— Ходімо, ходімо, пане отамане, — жартівливо й разом ласкаво відповів Сокира, хоч старече серце його стрепенулося трівогою. — Маєш щось сказати?

— Та маю, тату, — сумно промовив молодик. — Не знаю, з чого й почати... Така дражлива справа... Хочу кинути Запоріжжя.,

Старий остовпенів.

— Та чого? — врешті повернув язика. — Чим не догодила тобі Січ Мати?... Здавалось би...

— Не хочу йти в похід.

— Маєш... Та щеж не вирішено, як воно буде!... Можеш...

— Я вже знаю, тату, як воно буде: буде так, як хоче кошовий, а він хоче повести нас класти голови за маґнатів. Цеж... цеж... я не знаю... Вони мають нас за бидло, й піти битися за їхні гаразди — це... це... це виходить самим признати, що ми й справді такі... Поганяють — ідем, а нагорода... колиб ви знали, що вони роблять із нашими людьми на Україні!..

Старий теж розхвилювався.

— Хм... А кудиж дивиться кошовий?

— Якби посадити Сагайдачного на місце якогось посполитого, скажемо, хочби й у тогож таки Потоцького, чи в якогось пана вельможного, то він під панськими та жидівськими канчуками побачив би!... Я ще козаком не був, а вже довелося заступатися за покривджених.

— Як заступатися? — здивувався Сокира.

— Польний, перебуваючи в Каневі, побачив на майдані між людьми мою дівчину й звелів своїм посіпакам викрасти її. Я вночі видер вікно до його покою й вирвав у нього бідну дівчину просто з пазурів, а його так почастував, що він ледве очуняв потім... Того йна Січі я тепер... А тікаючи сюди, бачив, як його гайдуки шмагали канчуками наших людей, утікачів із панського маєтку, з жінками й дітьми... Одного вбив я, другого втікачі... От що роблять з нами!...

Дивився старий велетень на свого молодого велитня-сина й дивувався: те, що розповів йому Павло було для нього цілковитою новиною. І не міг він не признати, що молодик міркує зовсім слушно.

— Не знав я про це, сину, — мовив він по хвилі задуми, — а коли дещо й знав і з молодих літ своїх, то за довгі роки неволі забув зовсім... Роби, як уважаєш за ліпше: оце моя тобі щира порада.

(Дальше буде).

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМСАМИМ СТАВАЙТЕ СПІВВЛАСНИКОМ ШІСТЬ МІЛІОНОВОГО МАЄТКУ ЦЕЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ.

З ДНЯ

НАПАДИ НА ЗИСКИ.

Проти економічних зисків йдуть нині зо всіх сторін слушні напади. Але вони такі слушні лиш нині. Колись вони були менше оправдані. Також у будучім, серед інших відносин, та серед іншого народу, вони можуть бути менше оправдані.

Зиски в національній господарці можна порівнати до примусового, чи добровільного щадження в якійсь родині. Уявім собі батька родини, який наглядає над приходами цілого господарства. Він ощадний, продає надвишку збіжжя, худобу і ті гроші не витрачує на споживчі речі, напитки, корм і гарну одежу, тільки складає до банку, або вкладає їх назад у господарку, себто купує живий і мертвий інвентар, чи поле. Робить він це все сам, за згодою чи без, інших членів родини, як найвищий авторитет у хаті, але для добра цілої родини.

КОНФЛІКТИ В РОДИНІ.

Ця ощадна господарка батька може бути не дуже то приємна для інших членів родини, зокрема для тих молодих синів і доньок, які мають іншу життєву фільософію та хотілиб радіти життям, хотілиб гарних уборів, грошей на забави. „Пощо нам того всього на старість?'' — запитують вони з великою дозою слушности.

Коли батько занадто скупий і в імя будучого, чи просто задля багачівської амбіції, морить родину голодом та відбирає їй найконечніші потреби, то нарікання ці будуть зовсім оправдані. Але коли батько вирозумілий, а діти невирозумілі, не хочуть цілком брати під увагу будучности, а хотілиб все зараз розтринькати, то їх нарікання неоправдані.

В справі родинних щаджень нема якогось виразного закону, який безсумнівно рішав би хто добре поступає: батько чи діти? Кожний випадок треба розбирати окремо.

НАЦІОНАЛЬНЕ ЩАДЖЕННЯ.

Подібне діється в національнім щадженні, яке тісно звязане зо зисками від капіталів. Фабрика і за тисячу літ не розвинеться, коли вона матиме лиш стільки зисків, щоб оплатити себе і покрити платню власника фабрики. Свою платню власник фабрики витратить на дім, на харч, одежу своєї родини, на слуги і на тім кінець. А фабрика як була мала, такою далі залишиться. Коли в ній працювало, скажім, сто робітників, далі в ній буде лиш сто працювати.

Щоб фабрику розбудувати, треба більших зисків, себто треба обертати більший відсоток не на споживчі продукти та на рівень життя, лише на побільшення капітальних дібр, машин, нових фабричних будинків і т. п.

В той спосіб розрісся американський промисл і в той спосіб може розростись всякий інший промисл, навіть коли він в руках держави.

В ЧИЇХ РУКАХ ЗИСКИ?

В системі приватного капіталізму ті зиски можуть залишитись не лиш у руках одного власника, але також у руках робітників. Власник може сказати робітникам: „Я платитиму вам меншу ціну за вашу працю, але водночас буду вам давати час до часу уділ у фабриці. За ощаджені на вас гроші я буду розбудовувати фабрику, а ви ставатимете водночас її власниками''.

Чимало американських фабрик зросло на тій засаді. Але, щоб та засада існувала, треба до того доброї волі з обох боків: власника і робітників; а також доброго економічного виховання з боку одних і других. Коли власник дивиться вовком на робітників, а робітники на власника, до тої співпраці не дійде. Також не дійде до співпраці тоді, коли робітники наставлені матеріялістично, немов ті розтратні діти, що хотілиб всякий прихід з господарки спожити відразу, а не чекати на будуче.

Зисками може власник ділитись з робітниками також безпосередньо, даючи їм більшу заробітну заплату, частину якої вони можуть самі заощаджувати. Найпопулярнішим способом національного щадження є таке індивідуальне щадження кожного чоловіка. Кожний працюючий дістає належну заплату і витрачає частину з неї на споживання земних дібр, а решту несе до банку. Банк перебирає його гроші і далі позичає їх ріжним підприємцям для розбудови капітальних дібр, фабрик.

При помочі індивідуальних ощадностей, позичених в банку власник фабрики може розбудувати фабрику і приняти на працю більше людей. Величезна скількість власників нині так поступає. Але банкові позички все мусять мати ґварантію, що вони назад повернуться до банку. Бо вони уявляють собою людські гроші. Банк лиш тоді позичає гроші, коли бачить, що власники мають також належну частину своїх власних фінансових резервів.

ЗИСКИ І ЩАДЖЕННЯ В НИНІШНИХ ЧАСАХ.

Нинішня американська національна господарка під оглядом загосподарювання, фабрик, варстатів праці, капітальних дібр, стоїть так високо, що їй не дуже багато треба відкладати на будуче. Навпаки, нині треба звертати більшу вагу на споживання дібр, ніж на їх витворювання. Це брак споживачів доводить до того, що маґазини завалені продуктами, машини нечинні і є безробіття. Серед нинішних обставин стопа зисків, а навіть інстинкт національного щадження повинні бути менші, ніж у добі розбудови національної господарки.

Війна може завернути цей процес. Коли вона в якімсь краю понищить фабрики і зрівнає цілі міста з землею, народи мусітимуть чимало щадити, щоб знов прийти до посідання капітальних дібр.

У серпні б. р. внаслідок нещасливих автових випадків згинули в Злучених Державах 3,220 осіб. Разом на протязі 8 місяців згинули в Злучених Державах в наслідок нещасливих автових випадків 20.-000 осіб. Недбалий керманич авта є так само небезпечний як летун, що кидає бомби.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

НАША ШКОЛА, НАШІ СИРОТИ, НАШ ДІМ ДЛЯ СТАРЦІВ.

Ми, українці, звичайно дуже добрі і щирі люде, коли хтось нас просить дати лепту на добру ціль. А доказом хай буде те,що перед теперішньою війною ми складали десятки тисяч долярів на ріжні добродійні цілі в краю. Та цього року, на жаль, не можемо помочи нашим братам в краю. Тому мусимо обернути ті тисячі долярів на потреби наші тут в Америці. Прецінь і тут маємо нашу школу, наші сироти і наш дім старців, яким мусимо дати якнайбільшу поміч.

Надходять свята, підчас котрих в минулих роках ми збирали тисячі долярів на добродійні цілі. Цього року ідім колядувати, влаштовуймо концерти і збираймо на забавах на школу, сиротинець і дім старців тут в Америці.

В школі наша будучність. З неї ми дістанемо щирих і патріотичних провідників. Нам їх незадовго буде потреба. В сиротинці виховуємо щирих народних робітників з наших сиріт. В домі старців помагаємо тим стареньким нашим громадянам, що через якесь нещастя в їх життю стали на старші літа також сиротами. Школа і сиротинець — це наш найбільший народний маєток. Дім старців — це наш народний і Божий обовязок. Не кажімо, що це нас не обходить. Памятаймо, що наші власні діти можуть зістати сиротами, а ми, старші, можемо просити притулку в домі старців. Нехай Господь боронить кожну українську дитину зістати такою сиротою, а кожного з нас просити приняття до дому старців. Але ми самі бачимо кожного дня, що є наші знакомі, що мали гроші і ніколи не думали, що може прийти день, що вони стратять весь свій маєток, а на старість остануть без дому і куска хліба. Таке сталося навіть з такими, що мали міліони долярів.

Нині ми вже маємо тут в Америці школи, Вже маємо студентів і кожного дня більше їх зголошується. Це коштує велику суму гроша річно. Правда, що студенти, а властиво їх родичі, платять дещо. Однак це все замало. Ми теж маємо багато спосібних хлопців і дівчат, котрих родичі бідні і не можуть післати їх до вищої школи. Здібности тих хлопців і дівчат можуть принести нашому народови в будучности велику користь, але задля браку грошей зі сторони їх родичів, їх здібність марнується і пропадає для нашого народу. Ми можемо їм помогти. Бо якщоб лишень ті, що можемо, зложилиб річно тільки по одному долярови, то за рік ми зложилиб найменше коло $150,000. Тільки подумаймо, скільки то наших таких хлопців і дівчат, що їх родичі не можуть платити, дісталиб науку за нашу добру і щиру волю.

Ми вже маємо тут наш сиротинець, в котрім знаходиться кілька соток сиріт. Таких сиріт, що можливо булиб попросту погинули з голоду і нужди, якби не наші Сестри. Багато соток наших сиріт в минулих роках покінчили школи і нині деякі з них навіть займають визначні місця серед своїх і чужих. Ті, що читаете ті слова і давали свої лепти в минувшині, можете гордо сказати, що сповнили свій народний і Божий обовязок супроти тих сиріт. Цих кілька долярів, що ви давали кожного року, нині принесли вам заплату від свого народу і заплату від Господа Бога. Не переставайте давати! А ті, що до цього часу нічого не дали, зачніть від нині давати. Кілька долярів на рік, чи навіть одного доляра на рік на якісь річи, котрі нікому не приносять жадної користи, дайте на школу, на сироти і на дім старців. Так роблять інші народи, так робім і ми. Нам потреба тих інституцій, як кожному з нас потреба кожного дня їсти.

Якщо серед нас дехто буде сумніватися, що його лепта може бути зужита на що іншого, то запевняю, що кожний такий цент іде на те, на що призначуємо. Також памятаймо, що в тих інституціях наші Сестри працюють даром, як і основателі тих шкіл. Як ті особи дають майже ціле своє життя для добра народу, то ми, що лише дивимося на їх роботу, повинні давати хоч пару долярів на рік і такою лептою сповнити свій обовязок. Ті всі ученики, сироти і старці є українські ученики, українські сироти і українські старці. Ми мусимо їм помогти.

Пишу отсі слова перед святами тому, бо я з одного боку працюю з тими особами, що кермують школою, і сиротинцем і домом старців і знаю їх щирість, а з другого боку працюю з нашими людьми і знаю, що наші люди є щирі і добродійні. Тому на закінчення скажу: підчас свят усі як оден даймо свою лепту на ті інституції! Як прийдуть до нас добрі люди колядувати, приймім їх по братерськи. А якщо, з причини незнання нашої адреси нас обминулиб, вложім у коверту чека або готівку і відошлім впрост до тих інституцій. За те наше добродійство Господь Бог заплатить нам стократно.

Антін Пашук,
Філядельфія, Па.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Місячні збори Бр. св. Юрія, від. 239., відбудуться в суботу, 21. грудня, точно в год. 8. ввечір. Біжучі справи буде полагоджувати секретар вже від год. 7. ввечір. Тому, що є багато важних справ, приявність усіх членів обовязкова. — Уряд.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. Річні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 42., відбудуться в неділю, 22. грудня, в год. 2. попол., в льокали У. Н. Дому, 237 Говп Ев., Пасейк. На цих зборах урядники будуть здавати звіт з цілорічного діловодства, як також здасть звіт контрольна комісія. Буде вибір уряду на наступний рік та рішатисьме багато важних справ. Тому вашим обовязком є прийти як один на ці річні збори, щоб спільно порадитись, як в наступнім році повести господарку в якнайліпшим успіху. — Василь Юсипчук, предс.; Володимир Лелет, кас.; Петро Головачук, секр. фін.

НАЦІСТИЧНИЙ МІНІСТЕР ЛЕВНИЦТВА ГЕРІНГ РОБИТЬ ПЕРЕГЛЯД ЛЕТУНІВ.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

ПАТСТАВН, ПА.

Концерт з нагоди посвячення дзвона.

Дня 1. грудня ц. р., заходами нашої громади, зокрема 166 відділу УНС відбулося в нашій громаді, при асисті чотирьох священиків посвячення дзвона, якому дано назву „Андрій''. По посвяченні відбувся бенкет з концертом. До бенкету засіло поверх 400 осіб. Бенкет відкрив предсідник парохії п. Степан Сендецький і, привітавши зібраних, просив споживати потрави.

В часі цеї гостини відбувся концерт, в якім взяв участь парохіяльний хор під управою учителя п. Кравця. Тріо — на скрипці 10-літня панна Сисилія Крав, на гармонії 10-літний Стенлі Зборовський і 15-літня панна Славка Ротт — відіграло декілька арій. Американські пісні були переплітані мелодійною грою на інструментах.

Місцевий парох о. Обушкевич виголосив святочну промову, котра надовго останеться в памяти тих, що його чули. Опісля промовляли: предсідник нашого товариства п. Михайло Ґелембюк, якого добре обдумана промова заціkавила слухачів, а також красний реферат виголосив головний радний У. Н. Союзу, Степан Слободян, з Філядельфії, Па. Згадавши про значіння і привязання нашої суспільности до милих звуків церковних дзвонів він висловив надію, що і цей дзвін в Америці буде зєднувати людей, старших і молодших, та причиниться до скріплення наших орґанізацій, зокрема У. Н. Союзу. Бесідник висловив надію, що в тій місцевости повстане молодечий відділ У. Н. Союзу.

Гарну деклямацію виголосив син касієра, 8-літний Баб Струтинський. Опісля один з приявних подякував усім за присутність. Гостина, серед ріжних поважних і гумористичних бесідах, тривала досить довго.

Учасник свята.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Жиртви з Листопадового Свята.

В неділю, '. грудня, заходом Центрального Комітету міста Ню Йорку, відбулося величаве Листопадове Свято в салі „Купер Юніон Гал''. Підчас академії переведено збірку.

Жертви зложили по $5: А. Гопуляк; по $3: д-р Л. Мишуга; по $2: Д. Галичин, В. Череватюк і Р. Слободян; по $1: Т. Недошитко, Д. Томків, П. Дичка, А. Яловеґа, Чарнецький, Джиґайло, Корнат, Барберич, С. Глушко, П. Проців, С. Лишко, А. Кудрик, Калакура, М. Притула, М. Датецький В. Брила, А. Баграновић, П. Андрус, о. Н. Матович, А. Раковець, Ролін, С. Угорчак, В. Вишиваний, П. Чорнюк, М. Павлин, І. Дуда, О. Марків, І. Ільків, А. Петеличка, В. Раковський, Першин, Лисогір, Н. Н., Дмитрук, Федина, Сташків, Штогрин, Ковальський, Андрусів, О. Ляхович, Галич, Сташків, Пелех, Н. Н., Ременчук, П. Стасюк, М. Пізнак, Пелей, Мельник, Завадовський, Костів, Жук, Дутко, Мартинюк, Карпець, Білецький, Кобзар, Осадчук, Остапович, Луків, Солтис, д-р С. Демидчук, Г. Риба, О. Йондяк, П. Йондяк, Я. Дячун, Д. Кравець, В. Круковська, А. Кердал, Г. Бабяк, о. Л. Веселовський, Кульчицька, Ю. Пізнак, М. Крупка, В. Возьний, А. Муж, А. Івасечко, І. Крочак, А. Середа, М. Гаврилів, П. Задорецький, С. Задорецький, Романишин, Хандога, К. Моторна, І. Волинський, Добрянський, Н. Сенів, Онуфрик, о. Забава, П. Пилипів, П. Попович, М. Ратушинський, О. Мушакевич, О. Литвин, А. Тураш, С. Яфранко, О. Карпович, О. Берків, К. Литвин, М. Кайт, М. Литвин, Д. Силковський, А. Красова, І. Прийма, Е. Врончак, Українка, С. Гурин, Марків, Галунка, Р. Рибак, І. Винак, В. Бридянська, М. Левицька, Л. Миронюк, М. Кий, Н. Н., Попельський, Н. Н., Серединський, О. Кунька, М. П., Папроцький, Марусин, Старільчак, Лехицька, В. Дмитрів, Дерех, Гайдамах, О. Молярчук, Лейц, Г. Галичин, Я. Тішик, А. Стивонишин, А. Куцик, Ординський, Отаманів, Верблицький, Слободян, С. Малиса, Свистун, М. Мурашко, Гук, Бахусович, В. Душник, Душко, Вотолицький, Н. Святий, Турчак, Незнаний, Н. Н., С. Абрагамовська, С. Гаврило, Тарнавська, П. Глива, Ф. Мечело, Н. Н., І. Перчишин; по 50 ц.: Бойко, Ґураль, П. Вінтоняк, В. Лотоцький, Г. Якимів, Молох, Ясецький, Дума і Ремів.

В імені Центрального Комітету міста Ню Йорку всім жертводавцям щиро дякуємо за їх жертвенність.

Центральний Комітет.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

Дня 13. грудня 1940. р. в Sayre, Pa., помер довголітній член Тов. „Вільні Козаки'', від. 236. У. Н. Союзу,

СЕМЕН ПРИСЛОЖКИЙ.

Походив зо села Редетів.

Вступив до У. Н. Союзу в січні 1921. року. Прожив 56 років.

Оставив жену Еву, синів Михайла, Миколу, Мартина й Стефана та дочок: Еву, Анну, Марію, Катерину і Орину.

Нехай чужа земля буде Йому пером! Вічна Йому память!

Іван Новак, секр.

У Пасейку, Ню Джерзі, умер 5. грудня 1940. р. по короткій недузі член Тов. ім. Івана Франка, молодечого відділу 97. У. Н. Союзу,

ЕДВАРД МЕЛЬНИК.

Прожив тільки 15 літ. Був членом У. Н. Союзу 10 літ.

Його похорон відбувся 7. грудня при участи багато людей.

М. Табачук, секр.

В неділю, 15. грудня 1940., помер наглою смертю по дорозі з річного мітінгу довголітній член У. Н. Союзу

ЮРКО ПЛІШКА.

Покійний родився в цвітні 1879. року в Габківці, повіт Ліско, Західня Україна. Помер проживши 61 літ.

Вступив до У. Н. Союзу в 1914. році при заложенні Бр. св. О. Николая, від. 381. У. Н. Союзу в Денбури, Кон. Брав живу участь при заложенні.

Покійний полишив в смутку жену, 5 синів, 3 доньки. 3 дітей 4 подружені, 4 самітні.

Похорон відбувся 18. грудня з дому й церкви св. О. Николая на вічний відпочинок на цвинтарі св. Петра і Павла.

Най земля Вашингтона буде Йому пером!

М. Маркевич, секр.

Коли бажаєш, щоби світ цілий любив тебе, полюби вперед цілий світ.

Не змаг, але спільне діяння, взаїмні услуги є дійсною підоймою поступу. Взносімся і підходім вгору не толочивши по карках ближніх, не спихаючи їх у діл, але подаючи їм руку. Ось так збільшимо сили.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ГЕРКІМЕР, Н. Й.

Листопадове Свято.

Дня 16. листопаду відбулось у нас Листопадове Свято, на котре запрошено як бесідника Леоніда Клименка. Бесідник виголосив щиру і патріотичну промову про наш український нарід та про українських січових стрільців, які в голоді і холоді боролись з ворогами, щоб вибороти свою державу. Зокрема говорив бесідник про зрив на Карпатській Україні та про коротке існування української держави на тім малім клаптику української землі. Щирі слова бесідника зворушили приявних і вони зложили жертви на Український Червоний Хрест $27.30, та передали на руки п. Клименка.

Зложили по $2: М. Бурчицький, О. Ангел; по 1$: М. Ґось, Ю. Політило, М. Конікевич, П. Чорнобай, Е. Верещак, М. Вівчар, о. Шнурер, Й. Політило, Н. Сичик, І. Луцишин, В. Насипаний, М. Крачковський, О. Ціко, С. Максимів, М. Трічицький, Р. Вічковський, Г. Головатий, К. Довганюк, Й. Наконечний, Н. Павлишин, І. Неборачик, І. Верещак; по 50 ц.: М. Бурчицька, А. Осичка; М. Михаленко 30 ц.

За комітет: **Й. Наконечний,** предс.; **П. Павлусик,** секр.; **М. Політило,** касієр.

—o—

ТОРОНТО, ОНТ.

Новий наш здобуток.

Кость Андрусишин, — це мабуть перший уродженець Канади українського роду, що осягнув докторат фільософії романських мов. Кость Андрусишин родився в Винніпеґу і там покінчив університетські студії, оясгнувши B.A., а відтак M.A. Але тим він не вдоволявся і виїхав на оден рік до Парижа, щоб там студіювати в славнім на ввесь світ Сорбонськім Університеті.

Вернувшись з Франції почав займатись політикою. Промовець з нього знаменитий. У виборчій конвенції 1932. р. українські національні товариства вибрали його кандидатом до манітобської леґіслятури з третьої варди. Але завдяки нашим старим політикам він перепав, хоч і небагато голосів бракувало йому до квоти.

Невдалось йому стати послом, а зате став доктором фільософії. Мав заступати наш нарід в парляменті, тепер буде боронити його науковими працями.

Наразі д-р Андрусишин викладає італійську літературу в Торонтонському Університеті, заступаючи хворого професора. Це вже здобуток, бо самі знаємо, як нам тяжко здобувати вищі становища. Віримо, що п. Андрусишин, викладаючи чужі мови, не забуватиме і за свою рідну мову і літературу. Знаємо, що п. Андрусишин і в таких прикрих обставинах, в яких він знаходився до цього часу, зробив вже своїй українській літературі велику прислугу, бо переклав на анґлійську мову твори Михайла Коцюбинського, велику частину творів Миколи Хвильового та деякі новелі Василя Стефаника і Грицька Косинки.

Виданням творів Коцюбинського вже занялись в Америці, а решта перекладів чекає ще видавця. А варта булоб всім нашим свідомішим та багатним одиницям над цею справою застановитись; бож при помочі наших визначних письменників зможемо багато лекше вести нашу інформативну акцію у справі України і українського народу.

В. Л.

ЧЕМПІОНИ КАРТЯНОЇ ГРИ „БРИДЖ".

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ. Річні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 64., відбудуться в суботу, 21. грудня, в 6. годині ввечір, в St. Baniface Hall, 435 Мейн ул. Буде справоздання урядників і контролі. Прошу вас, щоби ви заплатили, що ви винні, бо в новім році будуть суспендовані. — Іван Бурпей, секр.

ВІЛКС-БЕРРІ, ПА. Річні збори Бр. св. О. Николая, від. 99. відбудуться в неділю, 22. грудня, зараз по Сл. Божій, в гали церковній. Проситься всіх членів прийти на збори, бо буде справоздання з цілорічного діловодства уряду і контролі, як рівнож вибір уряду на рік 1941. Є й інші важні справи. Напоминається довгуючих членів, щоби вирівняли свої залеглі вкладки, бо в противнім разі поступиться з ними після статуту. — Трофим Шпур, предс.; Василь Валіґун, кас.; П. Герман, секр.

СПРІНҐ ВАЛЕЙ, Н. Й. Річні збори Тов. Просвіта, від. 16., відбудуться в неділю, 22. грудня, в годині 3. пополудні, в власній гали при Твіт улиці. Проситься всіх членів, а особливо молодіж, прибути на збори і вислухати справоздання урядників. Буде вибір уряду на 1941. рік і інші важні справи. Напоминаємо довгуючих членів, щоби вирівняли свої залеглости. — Іван Пивоварчук, предс.; Іван Стиранка, кас.; Микола Москаль, секр.

ЙОНКЕҐС, Н. Й. Річні збори Тов. Подільська Січ, від. 8., відбудуться в суботу, 21. грудня, в годині 8. вечором, в сали Укр. Гор. Клюбу, 13 Вашингтон ул. Позаяк це річні збори і вибір уряду на рік 1941., тому кожний член має явитись після статуту під карою. Рівнож проситься членів приєднати нових членів до Союзу і Тов. — Н. Чолій, предс.; Н. Кіндзерський, кас.; В. Мандзій, секр.

МІЛВІЛ, Н. ДЖ. Річний мітінг Тов. Запорозька Січ, від. 347., відбудеться в неділю, 22. грудня, в годині 1. пополудні, в гали, де звичайно. Проситься всіх членів прийти бодай на річний мітінг, бо буде справоздання контр. комісії і почуєте як наша каса стоїть. Також буде вибір урядників на рік 1941. Так само будуть інші справи до полагодження. Також старайтеся привести нових членів на мітінґ, бо наш округ лишився позаду інших округів щодо приєднування нових членів. Напоминається довгуючих членів, щоби прийшли і вирівняли свої залеглі вкладки. Проситься всіх членів прийти хоч раз на рік начас означений. — М. Романюк, предс.; К. Ґлосніцька, кас.; Гр. Тимчій, секр.

БРОНКС, Н. Й. Річні збори Тов. Любов, від. 298., відбудуться в суботу, 21. грудня, в годині 8. ввечір, в гали Комюніти Сентер, 1014 Іст 181 вул. Проситься всіх членів і членниць зійтися начас, бо, як відомо вам всім, це останні збори цего року. Обовязком є кожного члена і члениці прийти на збори і привести з собою хоч по одному новому членови, а найбільше молодих членів. Контрольори здадуть справоздання з діловодства, відділового майна і буде вибір уряду на 1941. рік. Також буде справа організування нових членів до У. Н. Союзу і до Товариства, а потім усі старі урядники зроблять для членів і члениць несподіваний „сурпрайс", з чого будуть усі задоволені. Г М. Федосик, предс.; Й. Сидор, секр.; В. Швед, кас.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Річні збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 252., відбудуться в неділю, 22. грудня, в годині 2. пополудні, в парохіяльній гали, 1944 Ірі вул. Обовязком є всіх членів і членниць прийти на річні збори, бо буде справоздання відділових урядників зцілорічної праці відділу і вибір урядників на 1941. рік. — Г. Семочко, предс.; П. Хомин, рек. секр.; М. Батюк, фін. секр.

СТЕМФОРД, КОНН. Річні збори Бр. св. Арх. Михаїла, від. 350., відбудуться в неділю, 22. грудня, в годині 4. пополудні, в церковній гали на Ґрінвіч Ев. Проситься всіх членів і членниць, місцевих і позамісцевих, прийти на означений час, бо є багато справ до полагодження. Уряд і контроля здадуть справоздання за 1940. рік. Буде вибір уряду на 1941. рік. Взиваємо довгуючих членів, щоби вирівняли свої залеглі вкладки. Проситься не забувати приєднувати нових членів до У. Н. Союзу. За приєднання нового члена кожний дістане нагороду! — Василь Карий, предс.; Василь Блащук, кас.; Ілько Михайлишин, секр.

АРНОЛД, ПА. Річні збори відділу 296. відбудуться в неділю, 22. грудня, в годині 3. пополудні. Проситься всіх членів о присутність, бо є важні справи до полагодження, а головне за довжників, котрі і не думають свої належитости вирівняти, лиш думають, що справа буде проспана й людські гроші собі присвоять навсе. Тут всі члени повинні серіозно взяти справу під розвагу і покінчити раз навсе. Буде вибір уряду на 1941. і інші важні справи. — Іван Балабан, гол.; Василь Кузмеха, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Річні збори Бр. св. Йосафата, від. 217., відбудуться в неділю, 22. грудня, в годині 2. пополудні точно, в гали парохіяльній, 303 Гудсон ул. Приявність всіх членів і членниць конечна. Буде читання статуту братського і вибір уряду на 1941. рік. Довгуючі члени мають взяти собі це повідомлення за обовязок і вирівняти свої довги в цім місяці, щоби не перетягати з року на рік. Котрі цего не зроблять, будуть суспендовані без жадних оправдань, бо дальше вже не можна поступати так з декотрими членами. Шановні члени, старайтесь приєднувати нових членів до Братства і У. Н. Союзу в передконвенційнім році. Ану, хто перший на лісті приєднування нових членів, що отримає нагороду. — М. Рудий, предс.; П. Паснак, кас.; А. Іванів, секр.

НЮ БРІТЕН, КОНН. Річні збори відділу 254. відбудуться 20. грудня, в церковній гали, в годині 8. веч. Проситься всіх членів прийти і вирівняти свої залеглі довги. Будуть важні справи дополагодження і вибір уряду на 1941. рік. Антін Котик, предс.; Ст. Андрусьо, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Річні збори Тов. У. Н. Союзу, від. 292., відбудуться в неділю, 22. грудня, в годині 12:30 пополудні, в гали У. Н. Дому при Мартин ул. Проситься всіх членів численно прибути на означений час, бо в 3. годині галя занята іншими людьми. Програма зборів: звіт уряду з діловодства цілого року та вибір уряду на рік 1941, делеґатів до У. Н. Дому і Федерації. Приходіть усі численно. Не кажіть, що й без мене уряд виберуть. Ви маєте усі інтересуватися, бо це наше всіх загальне добро. Най не бракне ні одного члена на річних зборах. — Іван Форись, предс.; Петро Кізел, секр.; Ілля Андрусевич, кас.

МІЛВІЛ, Н. ДЖ. — Річні збори Тов. ім. С. Мельничука, від. 331., відбудуться в неділю, 22. грудня, в годині 2. пополудні. Проситься всіх членів місцевих і позамісцевих прийти на ці збори на означений час, бо є багато справ до полагодження. Буде цілорічне справоздання урядників і контрольної комісії, а також вибір уряду на рік 1941. Довгуючих проситься вирівнати свої вкладки. — О. Гнатюк, предс.; М. Ключка, кас.; А. Романюк, секр.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ. Річні збори Сестр. Любов, від. 37., відбудуться в пятницю, 20. грудня, в годині 7. вечером, в У. Н. Домі. Проситься всіх членниць конечно прибути і начас. Буде справоздання з цілого року. Контрольори здадуть звіт касовий. Буде вибір уряду на наступний рік. Довгуючі мають вирівняти свій довг; в противнім разі будуть суспендовані. Проситься привести хоть по одній новій члениці. Вступ до Сестрицтва і У. Н. Союзу вільний. — А. Погранична, предс.; А. Огар, кас.; Е. Кардаш, секр.

ТАРЗАН, ч. 182. Скритий ворог.

Втікаюча дівчина була перелякана. Перший раз в її вільнім дикім житті вона натрапила на людську істоту, що бігла скоріше від неї.

Нагло вона підскочила в повітря, зачепилась рукою за галузь дерева, а далі висунулась на дерево і зникла серед дерев.

Малпо-люд зупинився у великім здивуванні. Та саме в хвилині коли він хотів пускатись на дерево за дівчиною, він щось внизу запримітив.

Там, внизу, чорний дикун, захований майже зовсім серед корчів, направляв стрілу до втікаючої дівчини.